

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

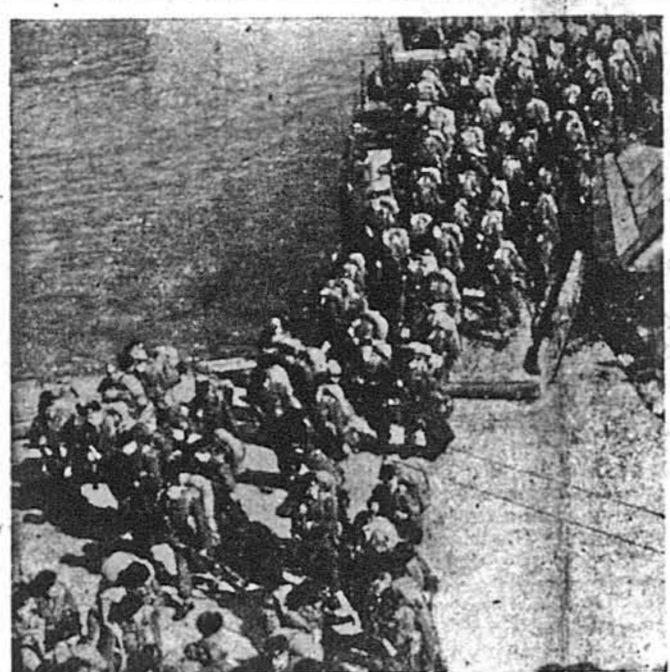
Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ ПІД ЧАС КАМПАНІЇ ЗА КРОВ'ЯНУ ПЛЯЗМУ

Вашингтон, 19 листопада. — Страйк робітників у хемічних лабораторіях загрожувє успішному переведенню кампанії за кров'яну плязму. Федеральні посередники працювали до пізньої ночі для складення умов між юнією і керівництвом хемічного підприємства Шарп енд Догме, яке перероблює третину усієї плязми, призначеної для збройних сил. Юнія належить до Конгресу Індустріальних Організацій, а її єдине домагання — це призначення засади „закритого заводу“, тобто, щоб там могли діставати працю тільки члени юнії. Посередники сказали обоєм спорючим сторонам, що уряд не може дозволити на припинення поставання кров'яної плязми під теперішній час. Прядя посередників згужуться тепер до двох можли-

востей: або передати спір до вирішення Раді Стабілізації Платень, або відкликатися до постанови закону Тефта-Гартлі, яка передбачає стан необхідності і заборону страйку на 60 днів „для охолодження умів“. Посередники добилися від юнії обіцянки, що вони не покинуть праці до півночі у вівторок і перероблятимуть на плязму кров, яку зберуть різні кров'яні станції до того часу. Це значить, що праця може бути продовжена яких 3—4 дні. Тим часом Червоної Хрест і команда армії поробили підготовку до страйку, повідомляючи кров'яні станції, щоб вони не відсилали кров до підприємства Шарп енд Догме від 8 год. ранку у вівторок. У такий спосіб страйк не перерве поставання крові для ранених у Кореї, бо інші хемічні підприємства посилають свою працю.

БРИТАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ПІДКРІПЛЕННЯ ДЛЯ БЛИЗЬКОГО СХОДУ. Зірвання Єгиптського договору в справі Суєзу і Судану та заворушення в тому районі заставили Британію до висилки великих військових підкріплень на Близький Схід. На фото: британські війська висаджуються з корабля в порт Фамагуста на Кіпрі, щоб заступити ті частини, які були перекинені до Єгипту.

ЗАХІД ЗЛАГІДНЮЄ ПЛАН РОЗЗБРОЄННЯ, ЩОБ ЗАДОВОЛЬНИТИ СОВЕТІВ

АЧЕСОН ЗАКЛИКАЄ МОСКВУ НА „ШИРОКИЙ ШЛЯХ ДО МИРУ“. — ОЧІКУЄТЬСЯ ВІДПОВІДЬ ВИШІНСЬКОГО

Париж, 20 листопада. — Злучені Держави, Британія і Франція рішили відповідно злагіднити свій план міжнародного роззброєння і контролю зброї, щоб в той спосіб заохотити Кремль до співпраці з ними в цій ділянці. Про важливі зміни і доповнення в тому плані, зголошеному в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй на початку теперішньої сесії, говорив вчора в імені трьох західних великодержав державний секретар Дін Ачесон, закликаючи Москву „на ясний, широкий шлях до миру“. В змінах плану у згляднено ті застереження до нього, що їх минулого тижня видвигнув совєтський міністер закордонних справ А. Вишинський. Передбачується, що Вишинський відповість теж на нові пропозиції західних альянтів. Ачесон був першим промовцем на зібранні Політичного Комітету Генеральної Асамблеї, що почав свої наради власне над західною пропозицією щодо роззброєння. На й важливіша зміна в західних пропозиціях це відступлення від цілої низки попередніх передумов щодо роззброєння і контролю зброї, натомість обстоювання тільки при одній передумові: замирення в Кореї. Державний секретар Ачесон в своїй вчорашній промові теж заявив, що західний план роззброєння повинен „включати всі країни, які мають більшу військову силу“. В дипломатичних колах негайно підхоплено це твердження як один з найважливіших компромісів для Советів, інтерпретуючи його як готовість західних великодержав включити в свою програму теж комуністичний Китай, що до Об'єднаних Націй не належить. Це було теж „половинною дорогою“ зустрічі совєтських пропозицій, щоб справа роззброєння була обговорена на окремій конференції, в якій взяли б участь члени і не-члени Об'єднаних Націй. Відповідаючи на попередні застереження Вишинського, Ачесон пояснив, що його пропозиція відносно поодиноких фаз в роззброєнні не має нічого спільного з бажанням Злучених Держав дістати всі інші військові інформації від інших країн і що цягоді тоді виявити ентуально кількість і якість своєї атомової зброї, як це закидував Вишинський, бо ці фази визначають б окрема — міжнародна комісія і вони відносилися б однаково до Злучених Держав, як і до Совєтського Союзу.

Париж, 20 листопада. — Злучені Держави, Британія і Франція рішили відповідно злагіднити свій план міжнародного роззброєння і контролю зброї, щоб в той спосіб заохотити Кремль до співпраці з ними в цій ділянці. Про важливі зміни і доповнення в тому плані, зголошеному в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй на початку теперішньої сесії, говорив вчора в імені трьох західних великодержав державний секретар Дін Ачесон, закликаючи Москву „на ясний, широкий шлях до миру“. В змінах плану у згляднено ті застереження до нього, що їх минулого тижня видвигнув совєтський міністер закордонних справ А. Вишинський. Передбачується, що Вишинський відповість теж на нові пропозиції західних альянтів. Ачесон був першим промовцем на зібранні Політичного Комітету Генеральної Асамблеї, що почав свої наради власне над західною пропозицією щодо роззброєння. На й важливіша зміна в західних пропозиціях це відступлення від цілої низки попередніх передумов щодо роззброєння і контролю зброї, натомість обстоювання тільки при одній передумові: замирення в Кореї. Державний секретар Ачесон в своїй вчорашній промові теж заявив, що західний план роззброєння повинен „включати всі країни, які мають більшу військову силу“. В дипломатичних колах негайно підхоплено це твердження як один з найважливіших компромісів для Советів, інтерпретуючи його як готовість західних великодержав включити в свою програму теж комуністичний Китай, що до Об'єднаних Націй не належить. Це було теж „половинною дорогою“ зустрічі совєтських пропозицій, щоб справа роззброєння була обговорена на окремій конференції, в якій взяли б участь члени і не-члени Об'єднаних Націй. Відповідаючи на попередні застереження Вишинського, Ачесон пояснив, що його пропозиція відносно поодиноких фаз в роззброєнні не має нічого спільного з бажанням Злучених Держав дістати всі інші військові інформації від інших країн і що цягоді тоді виявити ентуально кількість і якість своєї атомової зброї, як це закидував Вишинський, бо ці фази визначають б окрема — міжнародна комісія і вони відносилися б однаково до Злучених Держав, як і до Совєтського Союзу.

ПОДАТКОВІ УРЯДОВЦІ ПОДАЮТЬСЯ ДО ДИМІСІЇ

Вашингтон. — Високий урядовець в Бюрі Внутрішніх Податків, Данієл А. Боліч, зрисків свого становища, подаючи на причину слабе здоров'я. За останніх кілька місяців подався до димісії понад 25 таких урядовців, коли комісії засобів палати репрезентантів почали прослідкувати надужиття в бюрі внутрішніх податків. Найпомітніша була примусова відставка Т. Дамара Кодла, асистента генерального прокуратора Дж. Гаверда Мек'рета в бурі внутрішніх податків, на домагання президента Трумана. Кодл, як кажуть, сам не робив ніяких надуживань, тільки його поведінка не була згідна з засадами поведінки для урядовців. Тому що Кодл був урядовцем департаменту

справедливості, заявили домагання димісії самого генерального прокуратора, тобто секретаря справедливості, Мек'рета. Великого розголосу набула в столиці справа Чарлса О'Гари, асистента федеральної прокуратора в Сан Франсіско, який на переслуханнях в Конгресовій комісії розкрив великі надужиття в бюрі внутрішнього податку в Шведній Каліфорнії. За те, що він виявив усю правду, деякі високі урядовці зажадали від уряду звільнення його, однак генеральний прокуратор Мек'рета в його обороні. Зате податковий поборець Джеймс Смит і вісім інших податкових урядовців в окрузі Сан Франсіско були приневолені звільнитися і тепер ведеться над ними слідство —

ІДЕН ВВАНЄС МІЖНАРОДНЕ ПОЛОЖЕННЯ ЗА ВАННЄ, АЛЕ НЕ РОЗПАЧЛИВЕ

Лондон. „Вигляди міжнародного положення є важкі, навіть загрозливі, але в жадному разі не розпачливі“ — заявив вчора консервативний секретар закордонних справ Великої Британії, Ентоні Іден, відкриваючи в Палаті Громад дводенні дебати над справами закордонної політики країни. В своїй першій більшій промові на тему закордонної політики в парламенті Іден і керівник в більшості потвердив загальні закордонно-політичні напрями попереднього лейбурістського уряду, хоча й в іншому порядку та оцінку вартостей. Іден цілком не вважав, що справа членства червоного Китаю в Об'єднаних Націях є така важлива для британської політики, як це думали лейбурісти, і він теж не прикладає найбільшої ваги до перемир'я в Кореї. Консервативний уряд признає, що „кардинальною проблемою в міжнародних стосунках є відношення між Совєтським Союзом і західними великодержавами“, але він теж переконаний, що ця проблема можна розв'язати поступово, позитивним полагодженням низки „дрібних справ“, що зменшить пересуди та збільшить довір'я для полагодження теж основних розбіжностей. Іден в своїй промові виявив велику рішучість щодо оборони британських прав в міжнародній політиці та збереження авторитету країни в міжнародних справах. Хоча війну зі Совєтами він не вважає за необхідну, проте британська політика й в майбутньому буде базуватися на збільшенні власної оборони та скріпленні колективної оборонної системи. В початковій дискусії лейбурістська опозиція не багато могла закрити консервативним планам, накресленим Іденом, натомість попередній лейбурістський міністер закордонних справ, Герберт Моррісон, критикував недавній виступ прем'єра Черчила в Гілд Голл, з якої він виніс враження, наче б „Британія була у відношенні до Злучених Держав другоядною силою та наче б ми були на шляху, щоб стати сорокдевятим американським стептом“.

Лондон. „Вигляди міжнародного положення є важкі, навіть загрозливі, але в жадному разі не розпачливі“ — заявив вчора консервативний секретар закордонних справ Великої Британії, Ентоні Іден, відкриваючи в Палаті Громад дводенні дебати над справами закордонної політики країни. В своїй першій більшій промові на тему закордонної політики в парламенті Іден і керівник в більшості потвердив загальні закордонно-політичні напрями попереднього лейбурістського уряду, хоча й в іншому порядку та оцінку вартостей. Іден цілком не вважав, що справа членства червоного Китаю в Об'єднаних Націях є така важлива для британської політики, як це думали лейбурісти, і він теж не прикладає найбільшої ваги до перемир'я в Кореї. Консервативний уряд признає, що „кардинальною проблемою в міжнародних стосунках є відношення між Совєтським Союзом і західними великодержавами“, але він теж переконаний, що ця проблема можна розв'язати поступово, позитивним полагодженням низки „дрібних справ“, що зменшить пересуди та збільшить довір'я для полагодження теж основних розбіжностей. Іден в своїй промові виявив велику рішучість щодо оборони британських прав в міжнародній політиці та збереження авторитету країни в міжнародних справах. Хоча війну зі Совєтами він не вважає за необхідну, проте британська політика й в майбутньому буде базуватися на збільшенні власної оборони та скріпленні колективної оборонної системи. В початковій дискусії лейбурістська опозиція не багато могла закрити консервативним планам, накресленим Іденом, натомість попередній лейбурістський міністер закордонних справ, Герберт Моррісон, критикував недавній виступ прем'єра Черчила в Гілд Голл, з якої він виніс враження, наче б „Британія була у відношенні до Злучених Держав другоядною силою та наче б ми були на шляху, щоб стати сорокдевятим американським стептом“.

АЛІАНТСЬКІ ВІЙСЬКА НА КОРЕЙСЬКОМУ ФРОНТІ ЗДОБУЛИ НОВИЙ ТЕРЕН

Токіо. — На центральній і західній ділянках корейського фронту прихотило вчора до цілої низки менших боїв, в яких альянтські війська виперли ворога з його укріплених позицій, здобувачи новий терен та закріплюючи його. Спроби ворожих протинаступів були безрезультатні, а в інших секторах фронту прихотило тільки до патрульних перестрілок. Повну активність розгорнула альянтська авіація, виконавши в загальному понад 700 місій на воєні об'єкти у ворожому запліті. Під час цих операцій альянтські літаки нагнали в повітря тільки на сім ворожих літаків, що навіть не пробували ставити будь-який спротив.

Токіо. — На центральній і західній ділянках корейського фронту прихотило вчора до цілої низки менших боїв, в яких альянтські війська виперли ворога з його укріплених позицій, здобувачи новий терен та закріплюючи його. Спроби ворожих протинаступів були безрезультатні, а в інших секторах фронту прихотило тільки до патрульних перестрілок. Повну активність розгорнула альянтська авіація, виконавши в загальному понад 700 місій на воєні об'єкти у ворожому запліті. Під час цих операцій альянтські літаки нагнали в повітря тільки на сім ворожих літаків, що навіть не пробували ставити будь-який спротив.

ШОСТИЙ АТОМОВИЙ ВИБУХ НА ПУСТЕЛІ В НЕВАДІ

Лас Вегас, Невада. — У понеділок о 9 год. ранку вибухла шоста атомова бомба чи якась інша атомова зброя, цим разом на землі або низько над землею. Наслідки вибуху були цим разом відмінні, бо показався тільки стовп червоного полум'я, а не було хмар диму в вигляді гриба, як це буває звичайно при атомових вибухах. Деякі кореспонденти думали, що це був перший вибух підземної атомової міни. Але під час вибуху не було сильного потрясення землі, якого можна б сподіватися при вибуху підземної міни. Багато літаків слідувало за вибухом з пові-

ря, однак їхні пілоти не могли сказати нічого про вибух. Із висщих урядовців був присутній при новому досвіді генерал-майор Вільям С. Лотон, голова ген. штабу армії.

КЕННАНА МАЮТЬ ПРИЗНАЧИТИ АМБАСАДОРОМ ДО МОСКВИ

Вашингтон, 19 листопада. — Адміністрація планує вислати Джорджа Ф. Кеннана в адміністрації Фондаций Форда. Кажуть, що Кеннан згодився повернутися до федеральної служби, однак становище амбасадора мав би прийняти аж у травні наступного року.

Вашингтон, 19 листопада. — Адміністрація планує вислати Джорджа Ф. Кеннана в адміністрації Фондаций Форда. Кажуть, що Кеннан згодився повернутися до федеральної служби, однак становище амбасадора мав би прийняти аж у травні наступного року.

ПОЛОНЕНІ В КОРЕЇ КОМУНІСТИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Корея. — Великий альянтський табір для полонених в Кореї комуністичних китайських і північно-корейських воєнків на острові Коє, переминявся тепер радше у великий протикомуністичний табір. Над табіром повисає тепер національно-китайський прапор, побіч прапорів американського і Об'єднаних Націй, а тисячі полонених звертаються з проханнями до альянтського командування, щоб їх не вислати назад до комуністичного Китаю або до Північної Кореї на випадок перемир'я. Численні воєнки підписують ці прохання власною кров'ю. Бараки полонених, —

Корея. — Великий альянтський табір для полонених в Кореї комуністичних китайських і північно-корейських воєнків на острові Коє, переминявся тепер радше у великий протикомуністичний табір. Над табіром повисає тепер національно-китайський прапор, побіч прапорів американського і Об'єднаних Націй, а тисячі полонених звертаються з проханнями до альянтського командування, щоб їх не вислати назад до комуністичного Китаю або до Північної Кореї на випадок перемир'я. Численні воєнки підписують ці прохання власною кров'ю. Бараки полонених, —

ПРОВІДНИКИ ГРИ В КОШИКОВИЙ М'ЯЧ ЗАСУДЖЕНІ НА ТЮРМУ

Нью Йорк. — Від восьми до шістнадцяти років тюрми дістав у карному суді Салваторе Тарто, майстер у підготові наперед вигри в змаганнях у гри кошикового м'яча серед студентів в каледжах та університетах.

Нью Йорк. — Від восьми до шістнадцяти років тюрми дістав у карному суді Салваторе Тарто, майстер у підготові наперед вигри в змаганнях у гри кошикового м'яча серед студентів в каледжах та університетах.

В АМЕРИЦІ

● Нова справа в цивільній обороні в місті Нью Йорку призначена на 25 листопада. Цим разом це буде виправа для мешканців, а не для персоналу і буде мати вигляд дійсно.

● Призначений генералом міністер освіти в шкідливо-американській республіці Перу, Хуан Мендоса, після свого поверну з Злучених Держав. Досі він був тільки офіцером перуанської армії.

● Прогресивна партія на конференції в Філадельфії зробила закид проти американських представників у Кореї, що вони самі проволікають переговори в справі перемир'я з комуністами. Конференція вимагає негайного припинення боїв у Кореї.

● Мері Нікфорд, слава фільмова зброя відомо вродилося 25 років, вступила у шлюб „Лайбері“ (Віблотеці), продюсер Стенлі Крамер. Уї тепер 58 років. Колись її називали „Улюбленою Америки“.

● Чотири колишні сенатори зареєстровані як „ліберти“ деяких підприємств, щоб пухати серед своїх колишніх товаришів прихильності для законництва в користь своїх клієнтів. Їх імена згадані в конгресових протоколах.

● Нова справа в цивільній обороні в місті Нью Йорку призначена на 25 листопада. Цим разом це буде виправа для мешканців, а не для персоналу і буде мати вигляд дійсно.

● Призначений генералом міністер освіти в шкідливо-американській республіці Перу, Хуан Мендоса, після свого поверну з Злучених Держав. Досі він був тільки офіцером перуанської армії.

● Прогресивна партія на конференції в Філадельфії зробила закид проти американських представників у Кореї, що вони самі проволікають переговори в справі перемир'я з комуністами. Конференція вимагає негайного припинення боїв у Кореї.

● Мері Нікфорд, слава фільмова зброя відомо вродилося 25 років, вступила у шлюб „Лайбері“ (Віблотеці), продюсер Стенлі Крамер. Уї тепер 58 років. Колись її називали „Улюбленою Америки“.

● Чотири колишні сенатори зареєстровані як „ліберти“ деяких підприємств, щоб пухати серед своїх колишніх товаришів прихильності для законництва в користь своїх клієнтів. Їх імена згадані в конгресових протоколах.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖИДІВСЬКИЙ КОНГРЕС ПРОТИ ВИСИЛКИ АМБАСАДОРА ДО ВАТИКАНУ

Нью Йорк. — Американський Жидівський Конгрес ухвалив учора резолюцію проти наміру президента Трумана призначити окремого амбасадора до Ватикану. В нарадах у готелі Нью Йоркер брали участь 500 делегатів. Вони заявили, що в інтересах релігійної гармонії й демократичних засад Америки не треба посылати амбасадора до Ватикану. Конгрес нараховує 1,200,000 членів, а делегати представляють десять більших жидівських релігійних і сіоністичних організацій в Злучених Державах. Промовці обстоювали думку вирішити це питання негайно.

Нью Йорк. — Американський Жидівський Конгрес ухвалив учора резолюцію проти наміру президента Трумана призначити окремого амбасадора до Ватикану. В нарадах у готелі Нью Йоркер брали участь 500 делегатів. Вони заявили, що в інтересах релігійної гармонії й демократичних засад Америки не треба посылати амбасадора до Ватикану. Конгрес нараховує 1,200,000 членів, а делегати представляють десять більших жидівських релігійних і сіоністичних організацій в Злучених Державах. Промовці обстоювали думку вирішити це питання негайно.

ЗБРОЙНІ СИЛИ БРИТАНІЇ ЗБІЛЬШИЛИСЯ НА 12% ЗА ПІВ РОКУ

Лондон. — В британському парламенті вчора виявлено, що збройні сили Британії в часі від 1-го червня до 31-го жовтня збільшилися на 12%. Проголошено міністерством оборони дані виявляють, що Британія має тепер у військовій службі 840,200 чоловіків і жінок, з чо-

Лондон. — В британському парламенті вчора виявлено, що збройні сили Британії в часі від 1-го червня до 31-го жовтня збільшилися на 12%. Проголошено міністерством оборони дані виявляють, що Британія має тепер у військовій службі 840,200 чоловіків і жінок, з чо-

О.Н. ПЛАНУЮТЬ АКЦІЮ ПРОТИ ЗАГРОЗИ НА БАЛКАНАХ

Париж. Західні альянти планують запропонувати Об'єднаним Націям окрему резолюцію з рекомендацією цілої низки практичних заходів проти загрози комуністичної агресії на Балканах, конкретно проти можливої комуністичної нападу на Грецію і Югославію. Пропозиція базується на зажаленні Греції і Югославії, що на їх кордонах країни Комінформу допускаються всілякі провокації та створили положення, що в кожній хвилині могло б стати серйозною загрозою для миру. В західному плані передбачується ліквідація дотеперішньої т. зв. Балканської комісії, натомість пропонується передати справу створеній на попередній сесії Генеральної Асамблеї Комісії Спостереганя Мирю, до якої належить 11 країн, включно із Совєтським Союзом, та яка мала б створити окремий Балканський підкомітет, що мав би свою головну квартиру в Нью Йорку та який вислав би своїх представників в поодинокі загрожені місця на Балканах, мав право приготувати звіти та рекомендувати відповідну акцію.

Париж. Західні альянти планують запропонувати Об'єднаним Націям окрему резолюцію з рекомендацією цілої низки практичних заходів проти загрози комуністичної агресії на Балканах, конкретно проти можливої комуністичної нападу на Грецію і Югославію. Пропозиція базується на зажаленні Греції і Югославії, що на їх кордонах країни Комінформу допускаються всілякі провокації та створили положення, що в кожній хвилині могло б стати серйозною загрозою для миру. В західному плані передбачується ліквідація дотеперішньої т. зв. Балканської комісії, натомість пропонується передати справу створеній на попередній сесії Генеральної Асамблеї Комісії Спостереганя Мирю, до якої належить 11 країн, включно із Совєтським Союзом, та яка мала б створити окремий Балканський підкомітет, що мав би свою головну квартиру в Нью Йорку та який вислав би своїх представників в поодинокі загрожені місця на Балканах, мав право приготувати звіти та рекомендувати відповідну акцію.

В СВІТІ

● Сильна Соціалістична партія Західної Німеччини зголосила свою опозицію проти плану федерального уряду щодо заборони комуністичної партії в країні. Соціалісти вважають, що така заборона була б тільки на руку комуністам.

● Імператор Японії Гірогіто підписав — ратифікований вчора парламентом мировий договір та договір взаємної безпеки із Злученими Державами. Підписи недавно в Сан Франсіско. Ті самі договори входять в силу.

● В Парижі відкрито першу військову школу північно-атлантицьких альянтів. У вчорашній відкритій взяли участь альянтський головний командант в Європі, ген. Аленгавер, французький міністер оборони Жорж Відо та інші високі альянтські військові і цивільні достоянки.

● Тринадцять німецьких воєнків злочинців ще відбувають кару у в'язниці в Данії — повідомив данський уряд Організацію Об'єднаних Націй.

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINIAN DAILY
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$ 5.25	Six months	\$ 5.25
На три місяці	\$ 2.75	Three months	\$ 2.75
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$ 6.50	Six months	\$ 6.50
На три місяці	\$ 3.50	Three months	\$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША ВДЯЧНІСТЬ

Згідно з постановою закону, президент Труман проголосив четвертий четвер цього місяця, отже день 22-го листопада, загально-національним „Днем Подяки“. В своєму проголошенні президент заявив, що „ми глибоко вдячні за всі благословення, які на нас сходили; за збереження наших вольностей, так дорого окуплених і так дуже цінних; за всі нагоди для людського добробуту і щастя, такі безмежні в своїх розмірах; за нашу матеріальну добру, так дуже збільшену в порівнянні з попередніми роками, та за духове благословення для кожного з нас, яке всі так високо оцінюють“. Говорячи про нашу загальні цілі, президент в своїй декларації твердить: „При співпраці наших союзників ми змагаємося до здобуття тривалого миру, а щоб забезпечити успіх змаганням до цієї бажаної мети, ми поборюємо вірою у Всемогучого Бога“.

Вже понад 300 років нарід цієї країни обходять День Подяки, як його обходили ці перші паломники з Мейфлавер, що майже чудом врятувались від, здавалось, неминучої загибелі. Вже понад 300 років американський нарід завжди стверджує нову ласку, нове благословення, за яке хочеться скласти окрему подяку Всемогучому. Ці ласки і благословення безмежні, як безмежний ріст і розвиток цієї нації, що впродовж відносно короткого часу розвинулася з холодного, нововідкритого диного континенту в найбільш загосподаровану і найбільше заавансовану господарську могутність; з чужої колонії в першу великодержаву в світі, задержуючи при цьому безприкладні вольності для одиниці, з її основними правами на життя, волю та змагання до щастя. До цього щасливого народу належить теж збільшена в останніх роках група американських українців, яка в усіх своїх частинах має справді всі причини на те, щоб виявити свою вдячність ласкаві долі.

Давніші українські імігранти в цій країні можуть і повинні бути вдячні за те, що їм власне судилося промочувати тут шлях українському імені, що вони, хоч багато натрудилися, але здобули те, що навряд чи могли б були здобути на будь-якому іншому місці під сонцем: волю, доброту, однакові можливості та безпеку. Хто цей нарід не використав — це вже його власна вина. Вони повинні бути вдячні за те, що доля заощадила їм тих всіх страшних переживань і злущань, яких зазнали їхні кровні брати на своїй Рідній Землі. Вони повинні бути вдячні за те, що вони мають можливість допомагати, тоді коли мільйони їхніх братів та інших людей тої допомоги так дуже потребують. Вони повинні бути вдячні за те, що їхні діти не потребують каратися у ворожих в'язницях, по категоричних таборах, не потребують зносити холод і голоду та страшної неволі, що вони не потребують скитатися „Іванами без дому і без долі“ по всіх безодряжках світу та терпіти злиди і наругу.

Не менші причини до вдячності мають і ті десятки тисяч новоприбулих українців, що причаляли до привітних берегів цієї найзможливішої, наймогутнішої і найвільнішої країни в останніх роках. Вони бо це так недавно були в смертельній загрозі то від одного то від другого окупанта їхньої так обильно полюбтою крові землі, вони ще вчора були бездомними розбитками на бурхливій хвилі історії, а сьогодні вони вже є хоча б кандидатом на громадян тої країни, що стала символом волі й доброту та могутності. То нічого, що в своїх перших кроках у вільному світі вони натрапляють ще на всілякі труднощі, то не важко, що вони ще не могли запустити коріння в нову землю. Але вони на волі, вони знову люди і вони знову мають однакові можливості та однакові і невіддільні права на життя, волю та змагання до щастя.

Традиційний американський „День Подяки“ насуває ще багато всіляких міркувань про нас та про нашу долю. Одне певне, що ми, американські українці як спільнота, маємо на правду всі причини до вдячності. Проте, ми не виявили б належної вдячності, якщо б ми обмежили її до традиційного обряду з обов'язковим індианом та до власного дозволя з нагоди вільного від праці дня. Ми виявимо нашу вдячність належно тоді, як внесемо тверду постанову докласти всіх зусиль і не пожаліти нічого, щоб зберегти і закріпити нашу власну волю, доброту і безпеку та щоб всіми нашими силами допомогти теж іншим, зокрема нашим братам в нашій рідній Україні, щоб і вони могли святкувати на своїй землі День Вдячності за волю, доброту та за владу з народу і для народу, яка єдина може ці благословення заповнити.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ.

День Подяки — день, визначений спеціальною прокламацією Президента, щоб принамити подяку за щасливу пережитий рік — має історію найстарішу, ніж яке інше американське свято, бо воно походить з подяки перших мандрівників-переселенців за їхній перший зібраний урожай в колонії Плимут, де тепер Массачусетс.

Мандрівники - переселенці, переслідувані в Англії за те, що відколюлись від найвної там церкви й утворили свою власну, переправили до Америки на судні МЕЙФЛАУЕР 1620-го року, шукаючи місця, де вони могли б вільно молитись. Маленьке їхнє судно з 102-ма пасажирами — чоловіками, жінками й дітьми — через жорстокі шторми пробуло на океані понад три місяці, аж нарешті зинуло кітву на піщаному березі миса Код. Їм довелося пошолодувати підчас цієї несподівано довгої подорожі. Вільше на те, їм трапилося причалити в північній частині Нового Світу, замість південної, як вони глянували, і тому вони не могли засіяти городи. У наслідок цього частини колонії вимерла то весни, коли можна було поїсти кукурудзу.

Навесні мандрівникам - переселенцям допоміг один індіанець, на ім'я Самосет, що міг трохи говорити англійською мовою, бо навчився того від сущих, що приїздили в цей край раніше. Переселенці дали Самосетові подарунки й ділитися із ним своїми мізерними харчами. Натомість Самосет з іншими індіанцями навчив сі сїати індіанську кукурудзу, глибоку землю рибою, а крім того індіанці давали їм різні інші поради й показували ліпші місця для поселення.

Весна 1621-го року принесла приятливу погоду, а також багату індіан-дружів, серед яких був Масосет, вояк індіанського племені, що жило навкруги. Завдяки цьому переселенці мали змогу посяяти до сїти зерна та городини. Восени це все дало такий добрий урожай, що губернатор колонії переселенців — Плімуту Вільям Брауфорд установив триденне свято Подяки. Колоністи запросили Масосетів розділити з ними їхнє свято, і були страшенно збентежені, коли в призначений час він з'явився з 90 іншими індіанцями.

Але вояк індіанців був не звичайний гість. Він після своїх спритних мисливств по лісах, і вони повернулися з г'ятами вдоводними оленями. Також і деякі колоністи внолювали качок, гусей і диких індиків. Інші наловили риби, вугрів, раків тощо. Разом із кукурудзним хлібом, городиною та сливами колоністи із своїми гостями - індіанцями мали всього досить для урочистого свята.

Нарешті минуло триденне свято. Губернатор Брауфорд обличив решту харчів і побачив, що їм нема чого дуже журитися. Правда, вони мусять знову бути дуже обережні, витрачуючи харчі, до нової весни, але він почував, що святе Провидіння допомогло їм минулого року й надіявся, що воно дасть їм добрий урожай і майбутнього літа.

Ось так повстав перший американський День Подяки. Оповідання про подорож переселенців з Європи, про їхні труднощі в Новому Світі та про їхній перший День Подяки розповів губернатор Брауфорд у своїй „Історії заснування Плімуту“.

Пізнайте це свято колонії Плімут, День Подяки, поширилося на цілу Америку. Під

В. Вальченко, Німеччина.

НЕВИРІШЕНІ ПРОБЛЕМИ

Шість довгих років минуло від кінця останньої війни. Років, коли кожна нація потроху повертається до нормального життя. Відбудовуються міста в переможений Німеччині та в країнах переможців. Укладаються мирні договори скликаються численні конференції, що мають запобігти новій світовій катастрофі.

Та ще й досі лишилася одна невирішена повсюдна проблема: це ті сотні людей, що в наслідок війни опинилися примусово чи добровільно за межами батьківщини. Люди, яких в Америці звуть ДІ, а в Німеччині налізпризирливо а в с л е н д е р. Шість років опікуються ними людьми міжнародні організації, десь їх переселюють, улаштовують. Правда порідшало їх лава в Німеччині. Та ще й тепер поміж відбудованих німецьких будинків на вулицях Мюнхену чи Штуттгарту, серед люксових авт переможених німців побачимо і тих людей, що ще і досі десь чекають на еміграцію чи на якесь улаштування майбутнього.

Багато вже виїхало за океан. Численні родини живуть нормальним людським життям. Але с ще й „решта“. Про цю решту і хочеться сказати кілька слів. Днями оголошено заяву нового опікуна над втікачами Верховного Комісара при Об'єднаних націях. Він каже, що проблема втікачів дуже складна та ледве надається до вирішення. А чи воно справді така вже невирішена проблема та чи так важко закінчити це улаштування решти людей?

Треба тільки доброї волі, спільних зусиль нашої національної громади, трохи жертовності, чого правда не бракує нашим людям за океаном. Є дві можливості розв'язання справи втікачів

1. Посилення та прискорення еміграції до інших країн світу з Німеччини; 2. Створення нормальних умов життя та праці для тих людей, що хочуть або примушені будуть лишитися в Німеччині.

Вузкий та тернистий шлях.

Коли починаеш писати чи говорити про нашу повсюдну еміграцію, то пригадується картина, яку часто малювали на стінах наших сільських храмів. Це образ двох шляхів, якими, за відомою сваятельською притчею, можна дістатися до царства небесного. Один широкий шлях з усіма життєвими насолодами, а другий вузький, повний тернів та каміння, по якому ледве переус-

час Революційної війни Конгрес встановлював один чи кілька Днів Подяки щороку. Але 1863-го року Президент Абрагам Лінкол спеціальною прокламацією визначив останній четвер місяця листопада всенациональним „Днем Подяки“ і Хвали...“ І відтоді щороку американці збирають звичай, що його встановили оті переселенці. У 1941-му році резолюцією Конгресу ухвалено святкувати четвертий четвер місяця листопада. Цього року четвертий четвер припадає на 22-ге листопада.

вають ноги вимучені в житті втікачки.

Отой вузький шлях на еміграцію побудували тепер для українського емігранта ІРО-ські чинники та ДП Комісії, а той широкий шлях призначено для щасливої рештки інших європейських народів.

Німці, переможена нація, до якої належить великий відсоток нацистів, значно скоріше та легше проходить усі еміграційні формальності, аніж наші многострадалні українці. Досить було кільком десяткам чехів переїхати нелегально через німецько-чеський кордон, як за два-три тижні вони вже в дорозі до Канади.

Не так, на жаль, з українцями: всі повсюдні роки досить численна українська громада в Німеччині всі надії поклала на еміграцію.

Кожен українець радо залишить Німеччину, бо до того його спонукає не лише моральний гніт та неприсміні спогади про минуле в Німеччині, а також і проблема праці і головне советська небезпека. Проте виїхати будь-куди не так просто, як то здається. Не вважаючи на два роки посиленої еміграції, українців ще багато залишилося в Німеччині. Зазначимо кілька причин такого явища.

Сам процес еміграції тягнеться надто довго, часто густо понад рік. Страшенно ускладнені службові формальності, численні перевірки, реєстрації. Коли нарешті все це зроблено, починаються вимоги документів, що їх не можна дістати, десь губляться не лише окремі папери, а цілі акти, по року тягнуться якісь перевірки. Люди сидять та чекають, як на залізничному двірці. Це морально принижуче людину, робить її стомленою, апатичною, викликає зневіру. В той час же німці фольклорчери тої самий процес за тим же самим законом проходять удвічі скоріше, аніж ДІ.

Друга та чи не головна перешкода в еміграції — це численні відмови через хворобу переважно туберкульозу. Як відомо до кожної країни існують певні еміграційні обмеження для осіб хворих на ті чи інші хвороби, але на практиці закони тлумачать ширше, в наслідок чого сила людей лишається в Європі, розбиваються родини, люди доходять до розпаду. В еміграційному законі ЗДА, напр., чітко зазначено, що не можуть до цієї країни емігрувати особи хворі на легені, коли за останній рік в ле-

ПЕРОН В АРГЕНТИНІ

Минулого тижня проголошено в Аргентині наслідки виборів на президента, до обидвох палат парламенту, губернаторів провінцій і інших урядовців — загальним числом коло 6,000. Президентом країни обраний на шість років повноно дотерпінший президент Хуан Перон. Він буде мати під своєю повною контролею сенат, який складений виключно з членів його партії — „Пероністів“, а з-поміж 149 членів нижчої палати тільки 14 належать до інших політичних партій, головою Радикальної, кандидатом якої на президента був д-р Рікардо Бальбін. Крім Радикальної партії існує в Аргентині ще партія Національних Демократів, яку називають також Консервативною, однак її сила незначна.

Після гомінокої передвиборчої кампанії, серед якої партія пероністів уживала не тільки своїх урядових впливів, але й послуговувалася терором, уже прочистилася політична атмосфера. Показується, що на сім мільйонів виборців пероністи дістали коло чотирьох з половиною мільйонів голосів, отже яких 65 відсотків усіх голосуючих, а два з половиною мільйони дістали радикали.

Ще далеко до виборів 11 листопада партія пероністів робила всі можливі старання, щоб виключити не тільки перемогу, але й вплив інших партій. Найважливішим способом до цього була зміна точки в конституції, яка забороняла президентів при владі кандидатувати наново. Конгрес, що ще перед виборами був майже повністю контрольований президентом, пішов президентів на руку в цій справі, ухвалив закон, який обмежує свободу преси, тим, що конфіскував найбільш впливовий щоден-

ник „Ля Пренса“, який стояв увесь час в опозиції до Перона. Головна сила партії пероністів рекрутується з найбільш робітничих, званих „дескамизадо“ („без сорочки“). Перон задалагід піддав по добру нагороду за прихильність робітничої організації, бо вистарався для них підвишку платні, а крім того перевів за конодавство для „супільного забезпечення, добрі додатки з добродійних фондів, платні свята, безплатні поїздки залізницею і т. п. добродійства. Таким способом Перон опанував робітничі організації, послугуючися їх силою при перевиборі. Не диво, що вони влаштували йому в п'ятизницю минулого тижня голосування „маніфестацію перемоги“.

Та вислід голосування вказує, що опозиція в Аргентині не зовсім зламана, коли вона змогла зібрати коло двох з половиною мільйонів голосів. Що більше: організація залізничних робітників, головою машиністів, відважилася на самотаж, який тривав цілий тиждень, а одна частина армії пробувала викликати бунт 28 вересня. Бунт здавлено, але — як на такі відмови — провідники бунту не були жорстоко покарані.

Ще сталося мабуть тому, що армія не справжня сила, на яку спирається уряд Перона. Президент не хоче показувати жорстокості ще й тому, що він сам прийшов до влади при допомозі змовників в армії. Армія від себе виявила силу над Пероном, коли недовго до виборів спротивилася плянві його жінки, Еїтї, кандидатувати на становище віцепрезидента. Еїтїв однак зорганізувала свою „жіночу партію“ з якої замітне число кандидаток здолало перемогу при виборах до конгресу.

Так представляється теперішня політична картина внутрішньої Аргентини після виборів. Безпристрасні ко-респонденти американських газет обговорюють це положення тверезо зі становища американської закордонної політики. Вони не закривають очей на те, що аргентинські відносини не можна мірити відносинами й ладом, який панує в Злучених Державах. Південна Америка — це твір латинсько-іспанської культури й тамошніх економічних відносин. Постійна влада в Аргентині створена приблизно в 1852-році, хоч „республіку“ проголошено там після скінчення єспанської влади в 1810 р. Невеликий гурт олігархичних конкістадорів, який опанував великі земельні простори, не зрікся своєї фактичної сили навіть за часів республіки і з цього в Аргентині — як і в інших південних республіках — приходить часто до зміни правління шляхом військового бунту.

Один з недавніх американських амбасадорів, Спрул Бреден (чи Брейден) пробував „реформувати“ цю країну на північно-американський лад, але Президент Перон використав це встраяння Бредена в не свої справи агітацією проти „Колоса з Півночі“. Злучені Держави мусять швидко змінити амбасадора і навіть дати урядові Перона додаткову висоту \$125,000,000 на економічну розбудову країни. З уваги, що Перон виштов справжнім переможцем при нових виборах і є нація, що в Аргентині втрамсьється його уряд на повний виборчий період, Злучені Держави не мають причини змінити свого приятельного ставлення до цього уряду, отже будуть підтримувати його серед теперішніх складних міжнародних відносин.

учитель і дозволив йому це зробити. Тухес бачив перед собою „розквашеного бандита“ і тому був певний, що він вже цілком у його руках. Він ще боявся й популярності Партизана і хотів, щоб Партизан сам добровільно поїхав з ним до Переслава і сім'я один з підвалів Мазепинського монастиря, що його більшовики обернули на тюрьму, а там вже Чека дасть собі з ним раду і тиженко-тисвиробити все без зайвого галасу. Забравши всі свої папери в учителя, Партизан пішов на болото, що було на кінци городу, і зник в очереті. Через годину до вчителя прийшло троє чекістів і запитали, чи приходив до нього Партизан. Учтель ствердив, що Партизан дійсно заходив, забрав папери і знову пішов до слідчих Чека. (Продовження буде).

ПАРТИЗАН

Микола Очерет.
Селяни гули, але заперечень не було чути, і дід, взявши комісара під руку, пішов у зброяно, а селяни почали розходитись додому. Другого дня ранком все зерно було зібрано і навантажено у вагони: сто пудів пішло на Київ, сто на фронт і сто до Москви.
Минуло два роки. Село переїждо багату зміну владі, нарешті знову прийшли більшовики. Тепер до села часто заїздили відділи Чрезвычайної Комісії (Чека) і в кожне з таких відвідувань хтось із селян був заарештований і пропадав без вїсти. Дід Денис зійшов у могилу, сільрада перетворилася у Районний Виконавчий Комітет, головою якого був Гюлопін. Він ніколи не скликав жадних зборів, а виконував служувано те, що наказували з повіту. В селі тепер був Районний Комітет комуністичної партії більшовиків України — РКП(б)У, а Українсь-

ції УКП до лав КП(б)У не вступили, а тому всі партійні чекісти на нього косились, але з роботи не знімали. Навпаки, тепер йому частіш і частіш до рочали „відповідальні“ операції, посилюючи на села з „продовольственими“ отрядами на „викачку“ хліба у селян, правильно розрахувавши, що десь його селяни таки знищать. Тож і тепер їхав він у село Вороньків, що лежало серед пісків на березі старого річчища в 4-5 кілометрах від Дніпра. Село було заселене козаками і ніхто не міг примусити їх виконати „розворостку“ — дати два ешелони збіжжя на станцію Бориспіль, відкіля його вивезли б на Москву. Заїхавши до села з своїми десятками вершниками, комісар скликав всіх селян до Сільвоконкому. Село велике і тому на збори приходило більше трьох тисяч селян, а навколо цього великого людського зборища стало десять вершників „продовольствениго“ отряду. Комісар вийшов на ганок розгорнув листок і почав читати його селянам. В папері перелічувались заслуги червоної гвардії, відмічались досягнення пролетаріату, зазначалося, що період військового комунізму закінчується і переможний про-

летаріат розгортає період мирного будівництва. Тому пролетаріат вимагає від селян інтенсивної допомоги, щоб можна було вести успішно побудову соціалізму в одній країні. Для цього кожен двір мусять дати: 15 пудів жита, 10 пудів пшениці, півпуда сала, півпуда масла, 3 копи яєць, пуд м'яса, полотно, вовни, олії і всього іншого. Все негайно вантажати на підводи і везти на залізницю для революційного пролетаріату Москви та Ленінграда. „Хай живе світлова революція! Хай живе червона гвардія, гордість мирового пролетаріату! Хай живе побудова соціалізму в одній країні! Хай живе комуністична партія, авангард пролетаріату!“ Комісар склав папір, засунув у бічну кишеню і пішов з ганку. Народ вислухав, порадився і почав розходитись, щоб виконувати проречисте розпорядження. Раптом на ганок знову виходить комісар і гулко кричить до людей: „Ей, ви, сукини сини! Ідете виконувати наказ? Скільки вас тут? Більше трьох тисяч! А нас? Десятеро! Чого ж ви дивитесь на мене і зуби і покірно хочете й далі шийо гукати? Ось я вас, чортювих гнид, зараз провчу! Ей, хлопці! Вийдіть стерво нагами, може хоч

тоді нагадаємо цьому бидлу, хто вони!“ І вершники почали періщити натовп нагами, а комісар стояв на ганку і, голосно сміючись, підбадьорював своїх хлоп'ят. Тут сталося диво: натовп почав сам реготати і підбадьорювати вершників, щоб вони стараніш працювали нагами, „щоб розум із с... виходив у голову!“

Ранком другого дня комісар із своїми десятками вершниками вийшов у напрямку Переслава, а у Воронькові була проголошена „незалежна республіка“, яка проїснувала ще цілий три роки. Але комісар із своїми вершниками до Переслава не доїхав — дорогою цей „народ ольштенний“ отряд зник. А в лісі, коло села Хоцьок, з'явився великий партизанський загон, що нищив всі „продовольственики“, „карательні“ і особливо чекістські загоны. З того часу між Чека і отаманом загону, що скрізь був відомий під кличкою Партизан, розпочинається запекла боротьба. Ім'я Партизана стає страхіттям для всіх тих відділів, а за Партизаном підноситься головні і місцеві отамани. Це змушує всемогутню комуністичну партію та П „карательний меч“ Чека на цілий рік відмовитись навіть від наміру

щось узяти у селян Переславащини.

ПРЕДСТАВНИК УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В ЗДА

(Приїзд д-ра Степана Витвицького)

Дня 3-го листопада ц. р. приїхав до Нью-Йорку з європейської скитальщини д-р Степан Витвицький, заступник голови і керівник ресорту закордонних справ Виконного Органу Української Національної Ради. Маючи на увазі, що в сучасній міжнародній ситуації Злучені Держави є керівною в елі кодифікаційного потугу до всьому світу і що тому терен ЗДА є найважливішим тереном діяльності для української політики, для української справи, УНРада рiшила залучити за д-ром Степаном Витвицьким його становище, що його займав у Виконному Органі, і в цьому характері бути репрезентатом Національної Ради та її Виконного Органу.

Д-р Ст. Витвицького привітали у порті представники Порозуміння Політичних Груп, які з приємністю ствердили, що не зважаючи на дуже прикру подорож (буриліве море, через що корабель їхав три дні дощаво передбаченого часу), і поважний вік цього чільного діяча (він має тепер 66 років), він здоров і бадьорий. Першим його ділом було відвідати Український Народний Союз і Редакцію „Свободи“. Після того, д-р Ст. Витвицький відвідав Український Конгресивний Комітет. Про пресову конференцію для американської преси напередодні великої маніфестації, що її ініціював Український Конгресивний Комітет у Нью-Йорку в дні 11-го листопада, і про прегарний відгук цієї пресової конференції на сторінках великої американської преси — „Свобода“ своєчасно реферувала. На самій згаданій маніфестації д-р Ст. Витвицький займає місце серед представників проводу американських українців на естраді. Д-р Ст. Витвицький склав теж відвідини Українському Робітничому Союзові у Скрантоні і в найближчому часі відвідає інші братські організації та чільні українські установи, навіваючи водночас перші зв'язки з американським світом. На найближчі дні передбачується ділові конференції Українського Конгресивного Комітету з д-ром Ст. Витвицьким, як авторитетним представником тієї переважної частини української політичної еміграції, що зорганізована в Українській Національній Раді та признає Державний Центр.

Д-р Степан Витвицький, з професії адвокат, був за українських визвольних змагань міністром закордонних справ уряду ЗУНР в часах Диктатури д-ра Евгена Петрушевича і в цьому характері виїздив до Парижу і Лондону. Вернувшись до краю, після віддачі Антантою Східної Галичини Польщі, д-р Ст. Витвицький був чільним діячем і членом ЦК партії УНДО (Українське Національно-Демократичне Об'єднання) і став від неї в 1925 р. послом до польської союму у Варшаві, що ним залишався аж до вибуху другої світової війни. На еміграції взяв участь у відновленні УНДО і від нього ввійшов до Української Національної Ради, будучи одним із найчільніших її членів. Д-р Ст. Витвицький має за собою не тільки цей довголітній стаж громадсько-політичного діяча, але й прикметний йому спокій і зрівноваження, велике почуття такту і поміркованості та толеранції до всіх груп і до чужих поглядів. Він був і є прихильником консолідації на найширшій платформі, беручи менше участь у боротьбі, а більше у всіх спробах злагоди. Тому вибір д-ра Ст. Витвицького на репрезентанта УНРади в Америці є особливо щасливим.

Вітаючи д-ра Степана Витвицького на американській землі, ми бажаємо йому успіхів в його праці, що будуть успіхами української справи, та певні, що він скріпить своєю тісною і гармонійною співпрацею діяльність керівних чинників американсько-української громади, маючи вже відразу на своєму вступі в ЗДА наявні приклади активності й успішності американських українців та їх авторитетного проводу, Українського Конгресивного Комітету.

I. K.

ДИСКУСІЯ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ В НЬЮ ЙОРКУ

У п'ятницю 16. XI. в Літературно-Мистецькому Клубі відбулася дискусія в справі українського театру в зв'язку з опублікованою в пресі заявою реж. Я. Гірянки про ліквідацію Театру-Студії Йосипа Гірянки.

Д-р М. Шлемкевич у своїй блискучій промові, ясно оздобленій поетичними образами і цитатами з творів українських поетів, висловив думку, що Студія Я. Гірянки не змерла, що вона тільки „заснула“, тимчасово припинивши свою діяльність. Відзначивши роль великого національно-громадського значення театру, промовець висловив думку, що байдуже ставлення громадянства до рідного театру ставить під загрозу долю української культури на еміграції. Відновлення діяльності Театру-Студії Я. Гірянки — це конечна лекача потреба сьогоденного дня.

Юрій Дивичин, заперечуючи думку д-ра М. Шлемкевича про тимчасовий „сон“ Студії, висловив свій погляд у такому твердженні: „Студія потонула в болоті нашого українського провінціалізму“. Студія, на думку Ю. Дивичина, загинула, померла після півторарічної страшної агонії. Винна в цій смерті Студії „наша політична еліта“, що стоїть нижче всякого рівня. Ворог розкладає нашу культуру нашими руками. Самостійницька українська газета в унісон з комуністичною пресою ридить нашому режисерові вчитися у російського режисера Станіслава Яковича Студія загинула.

Проф. С. Драгоманів — зазначив, що в ліквідації Студії винно українське громадянство. Це сором для громадянства, що воно не підтримало Студію. Студія повинна поновити свою діяльність при активній допомозі українського громадянства.

Проф. М. Ветухів — відзначив взаємодію між українською і американською культурою в Америці, завдання української культури в еміграційних умовах і вагу українського театру і висловив думку про потребу відновлення діяльності Студії.

Ред. І. Кедрич — проаналізував причини банкрутства Студії. Одна з причин — це втрата нервів у керівника Студії, який надає велике значення ворожим виступам проти Студії і тим самим знецінює роль своїх прихильників. Промовець пропонує створити Товариство прихильників Українського Театру, крім того треба скликати вужчу нараду прихильників Студії для розв'язання низки питань практичного характеру.

п. Іремчук закликав всіх, кому дорога справа українського театру, створити міцну матеріальну базу, зібравши серед прихильників Студії потрібні гроші і створити з цих пожертв грошовий фонд у 40,000 дол.

п. Лисогір вважає, що основна передумова для відновлення діяльності театру — це відповідне приміщення. Поки не буде придбаний будинок для „Дому української культури“ — доти не матиме театр місця для своїх вистав. Якщо акція з купівлею цього будинку завалиться, то в Нью-Йорку буде справжня провінція.

Реж. Я. Гірянка — „На своїх похоронах я бавлюсь“ — такими словами розпочав свою промову керівник Студії. Тут подійшла трагедія. Коли письменник або художник вступає в конфлікт із суспільством — це трагедія для мистця. Але письменник і мляр може продовжувати свою творчу працю. Письменник може писати, мляр може далі малювати

свої картини. Їхня творчість може продовжуватися, результати її залишаться після смерті мистця. Театр — це зовсім інше. Театральне мистецтво вимагає залі, декорації, глядачів. Театральний діяч, що має конфлікт із суспільством. Провідні кола нашої еміграції не розуміють ролі театру, байдуже ставляться до театру, вважаючи його за якусь прибуткову підприємство. Такого непорозуміння і байдужості я не міг перемотати, тому я визнаю своє банкрутство. Гроші, матеріальна база — це не головне. Треба теплоти і виrozumіння. Але замість співчуття і прихильності — доводилося бачити підставлену ногу. І так виникає переконання, що мистецтво нашому громадянству не потрібне. Театр-Студія за час своєї діяльності виховала кілька десятків талановитих акторів, які самі зможуть створити театр і керувати ним. Публікуючи свою заяву про ліквідацію Театру-Студії, я не мав на увазі якийсь ефект, трюк. Ліквідація Студії спричинена безвихідним становищем. Я в найтяжчі роки перебування в суспільному концтаборі не переживав таких страшних часів, як зараз... Там мені ніхто не посмів відібрати у мене те, чим я горів. Тут перший-лішний може плюнути мені в душу, в закармарі моєї душі! Отже жакі молоді творять тепер новий театр. Ведіть, там не буде Гірянки й Добровольської!

Промова режисера Я. Гірянки справила на присутних (зала була переповнена публікою) гнітюче враження.

Голова Л.-М. Клубу скульптор С. Литвиненко в своєму заключному слові, підсумовуючи цю дискусію, висловив думку, що справа театру цією дискусією не закінчена, що потрібні вужчі наради, потрібно також у пресі ширше і довше продискутувати цю важливу справу. Потрібно закінчити цю дискусію поновленням діяльності українського театру в Нью-Йорку.

Від Редакції: Редакція „Свободи“ охоче друкуватиме речеві статті в справі українського театру в Нью-Йорку.

Щодо праці чужинці мають теоретично всі права, а практично працю можна знайти лише в американських установах, до інших підприємств неможливо дістатися. Напр. в таборі ВАЛКА (подаю за газетою „Укр. Вісті“) біля 3% мешканців з 5,000 осіб мають працю. В той час як втікачі німецької національності мають перевагу в одержанні праці навіть перед місцевими німцями.

Пересуватися ви можете вільно, але мешкання та дозволу на життя в місті, куди ви приїхали, практично не одержите. Дипломи ваші визнаються, але в кожному разі місцеві установи мають визнати, чи вони є рівноцінні і питання вирішиться, як правило, не на користь чужинця.

Отже сила пунктів мають теоретичний характер, так би мовити, для закордону, а на практиці зовсім інше.

Внаслідок цього багато людей припущено жити за рахунок всякого роду допомоги від харитативних організацій. Ці люди почувують себе неповноцінними, морально пригніченими людьми, а головне без перспектив будь-коли жити нормальним людським життям. До того непомітно запроваджуються в життя закони про рестрацію чужинців, які були скасовані по капітуляції (Закон від 22. 8. 1938 р.).

Реальним заходом для поліпшення стану чужинців та їх умов життя було б прирівняння всіх чужинців в правах до німецьких втікачів.

Справа в тому, що в Америці мало хто знає про ті особливі права, які мають втікачі німецької національності та що ці права великою мірою вони використовують за американськими граші.

Становище німецьких втікачів незрівняно краще, ніж чужинців, тому, що вони мають свою державу, яка за них турбується. Вони вимагають для себе допомоги з різних німецьких джерел і напевно будуть надалі мати.

На ці особливі права чужинці мають також право їх домагатися і мусять їх мати.

Добитися того, щоб чужинці одержали ті права, що й німецькі втікачі — це можуть лише наші американські українці через ЗУАДК, УКК та різні міжнародні організації. Коли весь світ допомагає Німеччині в відбудові, остання не повинна виключити з тієї міжнародної допомоги ту невелику кількість чужинців, що через

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союзу, які відбулися днів 10-го листопада 1951 року в головній канцелярії У. Н. Союзу, під ч. 81-88 Гренд Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж.

На зборах були присутні всі члени Екзекутиви, а саме: головний президент Д. Галічич, заступник головного президента О. Лисогір, заступник головного президента Г. Жеребняк, головний секретар Г. Герман і головний касир Р. Слободян.

Збори відкрив в год. 9:30 рано головний президент та подав до відома ці справи, які були погаджені від останніх зборів Екзекутивного Комітету, а опісля предложив справу, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці справи були такі:

Купно бондів. Закуплено отсі бонди:

Washington Gas Light Co., Refunding Mtge Bonds, 3 1/2 %, за	\$50,333.50
Central Vermont Public Service Corp., 1st Mortgage Bonds, 3 1/2 %, за	25,588.50
Columbus and Southern Ohio Electric Co., 1st Mortgage Bonds, 3 1/2 %, за	61,453.29
Southern California Edison Co., 1st & Ref. Mtge Bonds, 3 1/2 %, за	25,500.00
Hydro-Electric Power Commission of Ontario, 3 %, за	46,000.00
Southern Counties Gas Company of California, 1st Mtge Bonds, 3 1/2 %, за	61,122.60
Associated Telephone Co., Ltd., 1st Mtge Bonds, 3 1/2 %, за	25,577.50
Pennsylvania Electric Co., 1st Mtge Bonds, 3 1/2 %, за	60,812.50
New Jersey Turnpike Authority, 3.20 %, за	90,000.00
Rockland Light & Power Co., 1st Mtge Bonds, 3 1/2 %, за	20,684.50

Відкликати бонди. Одержано за відкликани бонди:

Port of New York Authority, 5th Series, 3 1/2 %	\$1,030.00
Atlanta Gas Light Co., 1st Mtge, 3 %	1,011.25
New Hampshire Electric Co., 1st Mtge Bonds, 3 %	9,159.30
МОГЕДЖИ. Удільно моредж на реальність Ukrainian League of Nicetown, Pa., на суму	\$20,000.00

По дискусії над приднуванням нових членів обговорено це раз справу щодо опіки над бондами У. Н. Союзу і підписано контракт з Комершіал Трост Ко., Джерзі Сіті. На цьому вичерпано програму нарад, а головний президент закрав збори в год. 12-ій вполудне.

Г. Герман, гол. секретар У. Н. Союзу.

УВАГА! — БРОНКС, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОС. ГРОМАДА В БРОНКС, Н. Й.
 675 Іст 183 Стр.
 : урджусе :
ЗАПУСТИ БАЛЬ-ДЖАМБОРІ
РІЖНИ НЕСПОДІВАНКИ
В НЕДІЛЮ, 25. ЛИСТОПАДА (NOV.) 1951
 Початок точно о год. 6-ій ввечорі.
 Смачним Буфетом заряджус місцеве Сестрицтво.
 Оркестра п. А. АНТОНОВИЧА.
 Сердечно привітасмо усіх братів—нових імігрантів, старших і молодіж. — Комітет.

УВАГА! УКРАЇНЦІ КЛІВЛЕНДУ, ЛОРЕЙН, ЛЕЙНВУД ТА ЕНРОН, О.!
 Кличемо Вас на
ВЕЛИКУ УКРАЇНСЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ
 за визволення України та проти ЧЕРВОНОГО І БІЛОГО московського імперіалізму.
 Маніфестація відбудеться
В НЕДІЛЮ, 25. ЛИСТОПАДА 1951
 У ЗАЛІ ПУБЛІК АВДТОРИУМ МЮЗІК-ГОЛ. в КЛІВЛЕНДІ, ОГАНО.
 Початок маніфестації в 3-ій годині дня.
 На маніфестації промовлятимуть визначні українські та американські представники політичного світу і преси. Всі, як один, на велику протестаційну маніфестацію!
 Український Загально-Громадський Маніфестаційний Комітет.

УВАГА! — МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ!
ТОВ. ІМ. М. ДРАГОМАНОВА, ВІДІЛ 181 УНСОЮЗУ
 запрошує, як місцевих, так і доколичних громадян на
СПІЛЬНУ ВЕЧЕРУ
 яка відбудеться
В ЗАЛІ УКР. НАРОДНОГО ДОМУ
В СУБОТУ, 24. ЛИСТОПАДА 1951
 (Sunday, Nov. 24, 1951)
 в годині 6. ввечорі.
 За смачні страви і чесну обслугу рудить — Комітет.

УВАГА! НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
НЕБУВАЛЕ В НАШІЙ МЕТРОПОЛІ!
 Ньюйорський Відділ Об'єднання Прихильників Визвольної Боротиби України запрошує Вл. Громадянство Нью Йорку й околиці на
ВЕЛИКИЙ „КОНСОЛІДАЦІЙНИЙ“ БАЛЬ
 що відбудеться
В СУБОТУ, 24. ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1951 Р.
 У великій залі БЕТОВЕН П. І. Керницьким оглошений п. І. Керницьким оглошений дир. Йосиф Гірянка.
 Проект „Консолідації“ виготовлений п. І. Керницьким оглошений дир. Йосиф Гірянка.
 До танців приграватиме відома оркестра В. Боего.
 Початок у год. 8-ій ввечорі. Смачний буфет у заряді Вл. Пань. Вступ: \$1.00
 Квитки вступу можна набути: „СУРМА“, 11 Е. 7-ма вул.; „НАШІ ВІЗАР“, 77 Е. 7-ма вул.; „АРКА“, 48 Е. 7-ма вул., всі в Нью Йорку.

УВАГА! НЬЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. ЛИСТОПАДА 1951 Р.
 о год. 2:30 пополудні.
ПГА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ
 : влаштуєс :
КОНЦЕРТ
 в залі GRAND BALLROOM, HOTEL STATLER, 33rd Street, 7th Avenue, New York City
 В програмі візьмуть участь:
 Музичний гурток Осередку СУМА, Хор „Думка“, Олена Стельмачук, Осип Стедуря, Хор Церкви Св. Юрія, Група танцюристів з Нью Йорку.
ВСТУП \$1.50

НЕВИРІШЕНІ ПРОБЛЕМИ

(Закінчення зі сторони 2)

довір'я до демократичного світу ігноруючи перепоходами в еміграції — теза про вузький та тернистий шлях до нового світу виглядає досить реально. Ті кілька тисяч українців, що це й досі лишаються в Німеччині та чекають на якусь еміграційне чудо, — с жива ілюстрація до сказаного вище.

Реальною допомогою українцям в справі еміграції були б

такі заходи: а) Перегляд справ усіх відкинутих від еміграції українців ДПІ комісією участю американського компетентного лікаря та представника якоїсь американської організації, хоча б ЗУАДК. При такому перегляді папівно кілька тисяч осіб змогли б емігрувати, знайти собі нову батьківщину та шлях до неї не був би для них таким вузьким, як тепер.

Закон і дійсність.

Коли взяти до уваги значені вище перепоходи в еміграції, то можна дійти до висновку, що після закінчення діяльності IPO десь на початку наступного року, а з цим самим й по припиненні масової еміграції, в Німеччині залишаться досить значна кількість чужинців, що так чи інакше примушені будуть залишатися в цій країні та шукати якихось джерел для свого існування.

За статистикою IPO таких чужинців в Німеччині буде до 150,000 осіб, але фактично це число буде менше. Німецькі чужинці числяться з кількістю 80 90 тис. осіб, з них українці складуть до 10,000 осіб, як що не більше.

Треба відверто сказати, що Німеччина не дуже гостинна країна для чужинців.

Нарешті прагнення німців до об'єднання хоча б під Советами, зупинка східних та західних інтересів саме в Німеччині не створюють доброї політичної атмосфери для чужинців.

Іхнакщо-етимлінеіпопопоп Правове становище чужинців в Німеччині регулюється законом від 25 квітня ц. р., який сприйнятий був усім світом як дуже демократичний та гуманний. За цей закон уряд Німеччини одержав подяку від IPO, але дієвість не подляють погляду своїх опікунів в цьому питанні.

На превеликий жаль, закон не вніс нічого нового в становище чужинців. Теоретично чужинці мають всі права, — фактично нічого. Єдине, що конкретно окреслено, — це обов'язок платити всі податки та весті повинності як і німецькі громадяни, в той час як права в багато чому обмежені. Наприклад, зазначено, що чужинці мають ті самі господарські права, що й місцеві німці, як от: набувати майно, мати промисел, але тут же дописано: „крім дробіної“ вуличної та роз'їзної торгівлі, — саме того, що єдине можуть робити чужинці в галузі тор-

говлі, загалом, бо на стаціонарну торгівлю чи промисел ніхто не має потрібних капіталовкладень.

Щодо праці чужинці мають теоретично всі права, а практично працю можна знайти лише в американських установах, до інших підприємств неможливо дістатися. Напр. в таборі ВАЛКА (подаю за газетою „Укр. Вісті“) біля 3% мешканців з 5,000 осіб мають працю. В той час як втікачі німецької національності мають перевагу в одержанні праці навіть перед місцевими німцями.

Пересуватися ви можете вільно, але мешкання та дозволу на життя в місті, куди ви приїхали, практично не одержите. Дипломи ваші визнаються, але в кожному разі місцеві установи мають визнати, чи вони є рівноцінні і питання вирішиться, як правило, не на користь чужинця.

Отже сила пунктів мають теоретичний характер, так би мовити, для закордону, а на практиці зовсім інше.

Внаслідок цього багато людей припущено жити за рахунок всякого роду допомоги від харитативних організацій. Ці люди почувують себе неповноцінними, морально пригніченими людьми, а головне без перспектив будь-коли жити нормальним людським життям. До того непомітно запроваджуються в життя закони про рестрацію чужинців, які були скасовані по капітуляції (Закон від 22. 8. 1938 р.).

Реальним заходом для поліпшення стану чужинців та їх умов життя було б прирівняння всіх чужинців в правах до німецьких втікачів.

Справа в тому, що в Америці мало хто знає про ті особливі права, які мають втікачі німецької національності та що ці права великою мірою вони використовують за американськими граші.

Становище німецьких втікачів незрівняно краще, ніж чужинців, тому, що вони мають свою державу, яка за них турбується. Вони вимагають для себе допомоги з різних німецьких джерел і напевно будуть надалі мати.

На ці особливі права чужинці мають також право їх домагатися і мусять їх мати.

Добитися того, щоб чужинці одержали ті права, що й німецькі втікачі — це можуть лише наші американські українці через ЗУАДК, УКК та різні міжнародні організації. Коли весь світ допомагає Німеччині в відбудові, остання не повинна виключити з тієї міжнародної допомоги ту невелику кількість чужинців, що через

УВАГА! — НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!
СТАРАНІЙМ СЕСТРИЦТВА ПРЕСВЯТОЇ ДИВИ МАРІИ
 при Українській Автокефальній Православній Церкві св. Володимира Нью Йорк
 : влаштується :
ПРЕДСТАВЛЕННЯ „КУМ СОЛТИС“
 комедія в 3-ох діях
ЗАПУСНИЙ БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, 25. ЛИСТОПАДА 1951
 В ПАРАФІЯЛЬНИЙ ЗАЛІ 334 Схід, 14 вулиця в Нью Йорку.
МУЗИКА ПЕРШОРЯДНА.
 Початок р-6. год. ввечором. Вступ 75 центів.
 До ласкавої і численної участі запрошуємо все українське громадянство. За повне задоволення і гарну забаву рудить — Комітет Сестрицтва.

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ. УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
 улаштується цього року
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 24. ЛИСТОПАДА 1951
 о годині 7:30 ввечорі.
 Вступ 75 центів з податком.
 До балу буде пригравати першорядна оркестра під проводом п. Николая Бояновського.
 Шановні українці і українці міста Байону! Приходіть всі весело забавитися, де-ж остання субота перед постом, будуть несподіванки, тож просимо не оминати. Приходіть рівнож з околиці, як Нью Йорк, Джерзі Сіті, Ньюарк, Елізабет, Вружліна і Перт Амбой. Комітет докладає усіх зусиль, щоб було якнайліпше, тож ви не пожалуйте. Так само просимо Н. Дзе. Лігу Молоді щобі прибули на наш баль як члени. Це раз щиро запрошує — Комітет.

